

I.ULUSLARARASI
HÜNKÂRA VEFÂ
SEMPOZYUMU

I[st] INTERNATIONAL
SYMPOSIUM ON
FIDELITY HUNKAR

BİLDİRİLER
1-3 MAYIS 2013

GEBZE
BELEDİYESİ

I. ULUSLARARASI HÜNKÂRA VEFÂ SEMPOZYUMU BİLDİRİLER

1-3 Mayıs 2013 Gebze Kültür Merkezi

Yayına Hazırlayan
Yrd. Doç. Dr. Ömer KUL

Gebze 2013

GEBZE BELEDİYESİ

T.C
GEBZE BELEDİYESİ

KÜLTÜR YAYINLARI - 2

Gebze Belediyesi Yayını

Gebze 2013

I. ULUSLARARASI HÜNKÂRA VEFÂ SEMPOZYUMU BİLDİRİLER

Yayına Hazırlayan
Yrd. Doç. Dr. Ömer KUL

© Gebze Belediyesi

ISBN 978-605-62883-2-6

Baskı ve Cilt: SAYAR MATBAA
Ünalan Mh. Ayazma Cd. Murat Sk. No:2/A
T: 0216 470 93 70 / F: 0216 317 26 92

Bu kitapta yer alan bildirilerdeki bilgi, fikir ve hükümlerin yanısıra kullanılan dile ilişkin tüm sorumluluk sadece bildiri sahiplerine aittir.

Baskı: 1

Sempozyum Onur Kurulu

Nihat ERGÜN (Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı)
Ercan TOPACA (Kocaeli Valisi)
İbrahim KARAOSMANOĞLU (Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı)
Salih KARABULUT (Gebze Kaymakamı)
Adnan KÖŞKER (Gebze Belediye Başkanı)
Prof. Dr. Sezer Ş. KOMSUOĞLU (Kocaeli Üniversitesi Rektörü)
Prof. Dr. Orhan ŞAHİN (Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Rektörü)

Sempozyum Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Mehmet ÇELİK (Celal Bayar Üniv.)
Prof. Dr. Mehmet İNBAŞI (Erciyes Üniv)
Prof. Dr. Bilgehan PAMUK (Gaziantep Üniv.)
Yrd. Doç. Dr. Meryem GÜRBÜZ (Kocaeli Üniv.)
Nilay AYRAN (Gebze Belediyesi Başkan Yardımcısı)

Sempozyum Bilim Kurulu

Prof. Dr. Metin HÜLAGÜ (TTK BAŞKANI)
Prof. Dr. Mehmet ÇELİK (Celal Bayar Üniv.)
Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK (Fırat Üniv.)
Prof. Dr. Geza DAVİD
Prof. Dr. Mehmet İNBAŞI (Erciyes Üniv)
Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL (Marmara Üniv.)
Prof. Dr. Bilgehan PAMUK (Gaziantep Üniv.)
Prof. Dr. Fahameddin BAŞAR (Fatih Sultan Mehmed Vakıf Üniv.)

Prof. Dr. Mahmut AK (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. Mualla UYDU YÜCEL (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. Kemal YAVUZ (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. Hayati DEVELİ (Yunus Emre Enstitüsü Başkanı)
Prof. Dr. Arzu TERZİ (İstanbul Üniv.)
Prof. Dr. İbrahim SEZGİN (Trakya Üniv.)
Prof. Dr. Mehmet Şeker (9 Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa DAŞ (9 Eylül Üniversitesi)
Doç. Dr. Mesut AYDINER (Mimar Sinan Üniv.)
Doç. Dr. Ali YILMAZ (Marmara Üniv.)
Dr. Önder BAYIR (Başbakanlık Osmanlı Arşivi Daire Başkanı)

Sempozyum Sekreteryası

Yrd. Doç. Dr. Ömer KUL/İstanbul Üniversitesi, Türkiyat Atraştırmaları Enstitüsü Öğretim Üyesi kulomer@hotmail.com

Elif TEKİN/Gebze Belediyesi Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
info@hunkaravefasempozyumu.org

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER:.....6
Prof. Dr. Mehmet ÇELİK*(Celal Bayar Üniversitesi)*.....9
Yrd.Doç.Dr.ÖmerKUL*(İstanbulÜniversitesi)*.....14
İbrahim KARAOSMANOĞLU*(Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı)*.....17
Adnan KÖŞKER*(Gebze Belediye Başkanı)*.....21

I. OTURUM
FATİH ve DÖNEMİ

Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK: *"Padişah Fermanları"*.....29
Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL: *"Fatih'in Vefaatı Meselesi"*.....45
Prof. Dr. Kenan Ziya TAŞ: *"540. Yılında Otlukbeli Savaşı Üzerine Değerlendirmeler: Savaş Stratejisi ve Yöredeki İzleri"*.....59
Doç. Dr. Ali YILMAZ: *"Fatih'in Doğumu, Çocukluğu, Gençliği ve Eğitim Hayatı"*.....77

II. OTURUM
FETİH ve FATİH

Dr. Önder BAYIR: *"İstanbul'un Fethi İçin Yapılan Hazırlıklar"*.....103
Prof. Dr. Mahmut AK: *"İstanbul'un Fethi ve Sonuçları"*.....119
Prof. Dr. Mihai MAXİM:*"Fatih'in Boğdan Seferi"*.....134
Claude-Victor TURCITU: *"Campaign Of Mehmed Ii In Walachia/Fatih'in Eflak Seferi"*.....146

III. OTURUM
FATİH DÖNEMİ KOMŞU DEVLETLERLE MÜNASEBETLER

Prof. Dr. İbrahim SEZGİN: *"Fatih Döneminde Ateşli Silahlar"*.....155
Prof. Dr. Bilgehan PAMUK: *"Fatih Dönemi Osmanlı-Arnavutluk İlişkileri"*.....162
Yrd. Doç. Dr. İsmail ALTINÖZ: *"Fatih Dönemi Osmanlı-Dulkadir İlişkileri"*.....182
Yrd. Doç. Dr. İbrahim Etem ÇAKIR: *"Fatih Dönemi Teşkilat Kanunnamesi: Kanunnâme-i Âl-i Osman ve Osmanlı Devleti'nde Kardeş Katli"*....193

IV. OTURUM
TÜRK DİLİ ve EDEBİYATINDA FATİH

Prof. Dr. Fahameddin BAŞAR: *"Fatih Dönemi Osmanlı Tarih Kaynakları"*.....213
Prof. Dr. A. Azmi BİLGİN: *"Divan Şairlerinin Gözüyle Fatih"*, ...232
Doç. Dr. Güray KIRPIK: *"Fatih Sultan Mehmet'in Diplomasi Dilinde Türkçe ve Diğer Dillerin Karşılaştırılması"*.....245
Yrd. Doç. Dr. Raşit GÜNDOĞDU: *"Fatih Dönemi Arşiv Belgeleri"*.....282

V. OTURUM
FATİH ve DÖNEMİ

Prof. Dr. Mustafa DAŞ: *"Fatih Sultan Mehmet Han'a Karşı Yapılan Suikast Girişimleri"* 311
Yrd. Doç. Dr. Yahya BAŞKAN: *"Fatih Sultan Mehmed Dönemi Osmanlı Karamanoğulları Mücadelesi"*.....321
Yrd. Doç. Dr. Yaşar BAŞ: *"Fatih Sultan Mehmed Devrinde İstanbul Kapalıçarşısı"*.....343
Yrd. Doç. Dr. Eyüp KUL: *"Fatih Devri Ricalinden Üsküp Uç Beyi İsa Bey"*.....362

VI. OTURUM
FATİH DÖNEMİ HOŞGÖRÜ KÜLTÜRÜ

Prof. Dr. Mehmet ŞEKER: *"Fatih Devrinde Müslim-Gayr-i Müslim İlişkilerine Genel Bir Bakış"* 379
Yrd. Doç. Dr. Şükran YAŞAR: *"Ermeni Patrikhanesi"*.....391
Yrd. Doç. Dr. Zülfiye KOÇAK-
Yrd. Doç. Dr. Serap TOPRAK:*Fatih Döneminde Gayrimüslimlere Gösterilen Hoşgörü*.....405
Arş. Gör. Hasan AKYOL: *"Fatih Sultan Mehmed Döneminde Ankara"*.....420
İsmail KAHRAMAN: *"Marka Kent Gebze"*.....436

Değerlendirme Oturumu.....461

FOTOĞRAFLARLA I. ULUSLARARASI HÜNKÂR'A VEFÂ SEMPOZYUMU.....463

YAYINA HAZIRLAYANIN ÖN SÖZÜ

Öncelikle bu önemli ve anlamlı sempozyumu gerçekleştiren, başta Gebze Belediye Başkanımız Sayın Adnan KÖŞKER'e ve kendisi nezdinde kıymetli çalışanlarına teşekkür ediyorum.1-3 Mayıs 2013 tarihleri arasında Gebze'de gerçekleştirilen Hünkâra Vefâ Sempozyumu'na yurt içi ve dışında 35 bilim insanı iştirak etti. İki gün devam eden sempozyumda yedi oturum yapıldı. Bu vesile ile vefatının 532'nci seneyi devriyesinde çağ kapatıp, çağ açan Büyük Hünkâr'ı rahmet ve şükranla yâd etme gayreti içerisinde olduk.

Kasım 2012 son günleriydi. Değerli Hocam Prof. Dr. Mehmet ÇELİK, düzenli olarak konuşmacı olarak geldiği İstanbul'daki bir televizyon programı öncesinde bendenizi çalışmakta olduğum İstanbul üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsünde ziyaret etme nezaketinde bulundu. Görüşmemizde Gebze'de bir sempozyum düzenlemeyi düşündüğünü ve organizasyonu yapıp yapamayacağımı sordu. Zaman kısa idi fakat Hünkâr'a da vefâ borcumuzu bir nebze de olsa ödeyebilmek gayesiyle bu işi seve seve yapabileceğimi hocama söyledim. Kolları sıvadık ve işe başladık. Niyet halisane olunca akıbet de iyi olurmuş sözü gereğince kısa zamanda güzel bir organizasyona imza attık diye düşünüyorum. İlk olarak Fatih ve dönemini çalışan dostlarımızı haberdar ettik. Çok değerli hocam Prof. Dr. Mehmet İNBAŞI'yı aradığımda başka bir sempozyum için, kıymetli dostum Prof. Dr. Bilgehan PAMUK ile İstanbul'da olduklarını öğrendim. Enstitüde yaptığımız toplantıda yol haritamızı çıkartarak

yapılması gerekenleri sıraladık. İlk önce Sempozyumun duyurulacağı bir web sitesi kurulmasına karar verdik. Akabinde dönemi çalışanları daha yakinen tanıması dolayısıyla Mehmet İNBAŞI hocam ve kıymetli dostum Bilgehan PAMUK'tan yardımları talep ettim. Akabinde Belediye Başkanımız Sayın Adan Köşker'in makamında yaptığımız toplantıda Fatih'e yakışır bir sempozyum için her türlü desteği vereceğine dair teminatımızı da aldıktan sonra çalışmalarımızı hızlandırdık. Kısa zamanda yapılmasını planladığımız işleri gönül dostlarımızın da katkılarıyla bir bir hallederek, iki gün devam eden güzel bir sempozyum gerçekleştirdik. Katılımcı 35 kişinin bildirisini dinlemek ve kendilerinden istifade etmek suretiyle bir ilçe belediyesin neler yapabileceğini de göstermiş olduk. Ümid ederim ki, bu sempozyum özelde Gebze halkına, genelde ise milletimize ve bilim alemine katkılar sağlamıştır. Ayrıca I. sini gerçekleştirdiğimiz sempozyumun devamı da yapılarak bundan böyle Gebze, Hünkâr'a Vefâ Sempozyumu ile anılan bir şehir olur.

Sonuç olarak, Hünkâra Vefâ Sempzoyumuna maddi-manevi katkı ve destekleriyle büyük emeği geçen Belediye Başkanı Sayın Adnan KÖŞKER başta olmak üzere, Belediye çalışanlarına; özellikle Başkan yardımcımız Sayın Nilay AYRAN hanımefendiye ve organizasyon boyunca geceli-gündüzlü bizimle beraber koşturan Sayın Nurullah YILMAZ sonsuz teşekkürler.

Yrd. Doç. Dr. Ömer KUL
İstanbul Üniversitesi
Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Öğretim Üyesi